

MiL-kärky

Vaunua ei kannata peruuttaa puun päälle, riittää kun ajaa sen vierelle ja nostaa toisen pyörän puun yli. Kuvassa näkyvä punainen vaunu on testiversio.

Kätevä juontokärky mönkijään

Miikka Lankila on rakentanut yksinkertaisen ja toimivan juontokärryn, jonka kantava idea on mekaaninen nytkä-laitteisto.

■ Seppo Nykänen

Mönkijä näyttää olevan ajopeli, joka virittää mielet kehittämään erilaisia apuvälineitä. Vuosien varrelle on osunut jos jonkinlaisia "hilavitkutinta". Yleensä idean isä on esitellyt yleensä tuotettaan, jonka käyttötarkoituksena on selvinnyt vasta keksijän suullisen selvityksen perusteella.

Jotkut ideat ovat olleet sinällään toimivia, mutta tuotantokustannuksiltaan toivottoman kalliita. Miikka Lankila Mil-juontokärrensä kanssa on piristävä poikkeus yleisestä linjasta. Tuotteen kehittelyvaiheessa on jo ajateltu valmistuskustannuksia, parasta kärkyssä on kuitenkin erittäin yksinkertainen ja käytännössä toimiva idea. Aluksi kärky tehtiin oman käyttöön, ja kun se todettiin toimivaksi, alettiin heti miettiä sarjajalvalmistusta. Protovaiheesta on nyt päästy varsinaisen sarjatuot-

tannon alkuun, ja täydellä teholla valmistus on näillä näkymin kesään mennessä.

Juontotyössä tarvitaan vetovoimaa

Ennen paneutumista tarkemmin itse ideaan on syytä selvittää muutamia perusasioita juontotyöstä:

- Puiden juonnossa kyseessä on pölkyn hinaaminen maata pitkin, jolloin se jarruttaa melkoisesti menoa. Iso tukkipölkky voi painaa enemmän kuin veturi.
- Painosta johtuen puuta on pakko nostaa, jotta se ei laahaa koko pituudeltaan maata, eikä pölkyn pää töksähtelee esteisiin.
- Puun liikkeelle saaminen tarkoittaa lepokitkan muuttamista liikekitkaksi, jolloin vetovoimaa tarvitaan kaikkein eniten.

Moderni nytkä

Jos juontotyössä käytetään mönkijää, pullonkaulaksi muodostuu vetovoiman puute. Nelivetoisen mönkijän vetovoimaa ei voi vip-paskonstein parantaa; laitteiden oma paino on suhteellisen alhainen ja vetovoima siitä johtuen rajallinen. Tähän asiaan Lankilan juontokärky tuo apua.

Mil-kärky on rakenteeltaan erittäin yksinkertainen: kaksi mönkijän pyörää on kiinnitetty vetokehikkoon, jonka sivuilla on törmäyspuskurit estämässä pyörien osumista puihin. Vetokehikon takaosassa on kaari, johon on kiinnitetty I-palkki noin 35 asteen kulmaan. I-palkissa on neljän rullan varassa liikkuva kelkka, johon on kiinnitetty juontoketjulle sopiva koukku. Kelkan pituussuuntainen liikevara palkissa on 150 cm.

Koko kärryn idea liittyy tuohon

palkkiin. Puu kiinnitetään juontoketjulla kelkassa olevaan koukkuun ja mönkijällä lähdetään ajamaan eteenpäin, puu ei aluksi liiku eteenpäin lainkaan, vaan alkaa nousta kelkan liikkeessä taakse ja ylös. Juuri tässä piilee Mil-kärryn idea, mönkijän nopeus ehtii nousta muutamaan kilometriin tunnissa ja samalla sen liike-energia nostaa vetovoiman moninkertaiseksi. Ajatus on sama kuin reki-pelien nytkässä, mutta tässä ei tule äkillistä iskua, puun noustessa ylöspäin sen maata vasten oleva pinta-ala vähenee ja kitkerroin pienenee, koska painoa siirtyy vetovaunun päälle.

Alkuvaiheessa mönkijän vetävillä takapyörillä on enemmän painoa, mikä parantaa pitoa liikkeelle lähdettäessä. Kuljetusvaiheessa aisapaino on alhaisempi, mikä taas rasittaa mönkijää vä-

hemmän. Alamäessä puun pyrkiessä puskemaan, se painuu samalla alemmas, jolloin vetovastus kasvaa.

Helppo käyttää

Käytännön työssä kärky toimii yhtä hyvin kuin teoriassakin. Kärky on kevytrakenteinen, kokonaispainoltaan 80 kiloa, ja se on helppo ajaa pölkyn pään luo. Peruuttaa ei tarvitse, vaan kärryn toinen

pyörä nostetaan tukin yli (nostovoimaa tarvitaan noin 40 kg) ja juontoketju kiinnitetään kärryn kelkkaan.

Ajouralla puu liikkuu helposti mönkijän voimin, samoin puuvastolle johtavalla tiellä. Isompia tukkeja kärryllä voi kuljettaa vain yhden kerrallaan, pieniä tukkeja ja kuitupuuta pystyy siirtämään useampia kerrallaan.

Toimii!

Mil-kärky on yksinkertainen laite joka toimii. Se on erinomainen yhdenmiehen savotta-apu, jonka kaupallinen menestys riippuu siitä, pystyykö Lankila pitämään tuotantokustannukset aisoissa. Hinta ei ole vielä tätä kirjoitettaessa selvillä. Laitteelle on haettu patentti, ja suunnitelmassa on laivan rakentaminen samalle kehikolle. ■

Mil-juontokärryn toiminta perustuu liikkuvaan kelkkaan, joka nostaa liikutettävää puuta ensin ylöspäin, ja kuorma lähtee liikkeelle vasta sitten kun mönkijä on edennyt reilun metrin verran.

KIVI-PEKKA PELTOTYÖKONEET

SUOMALAISTA OSAAMISTA SUOMEN KIVISIMMILTÄ PELLOILTA.

- KIVENKERÄYSKONE
- MULTIVAATTORI
- LIETELANNAN KIEKKOMULTAIN
- LAUTASMUOKKAIN

KATSO KUVAT JA VIDEO